CRNA GORA
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE
I POŠTANSKU DJELATNOST

Broj: 0206 – 3088/4
Podgorica, 24.07.2025.godine

IZVJEŠTAJ

O SPROVEDENOM KONSULTATIVNOM PROCESU POVODOM PRIPREME PRAVILNIKA O NAČINU USPOSTAVLJANJA JAVNOG IMENIKA I SLUŽBE DAVANJA INFORMACIJA O BROJEVIMA KRAJNJIH KORISNIKA

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (u daljem tekstu: Agencija) je, shodno Dokumentu o vođenju otvorenog konsultativnog procesa povodom pripreme Pravilnika o načinu uspostavljanja javnog imenika i službe davanja informacija o brojevima krajnjih korisnika (akt br. 0206-3088/1 od 06.06.2025. godine) pokrenula otvoreni konsultativni proces povodom pripreme predmetnog Pravilnika.

Javni poziv za dostavljanje komentara, mišljenja i sugestija objavljen je na internet stranici Agencije (www.ekip.me) 09.06.2025. godine i o tome su istog dana elektronskim putem obaviješteni predstavnici sledećih operatora:

- Crnogorski Telekom a.d. Podgorica
- Mtel d.o.o. Podgorica
- One Crna Gora d.o.o. Podgorica
- Telemach d.o.o. Podgorica

Po javnom pozivu za dostavljanje komentara, mišljenja i sugestija u vezi sa Nacrtom Pravilnika o načinu uspostavljanja javnog imenika i službe davanja informacija o brojevima krajnjih korisnika svoje stavove su dostavili sledeći operatori:

- Crnogorski Telekom a.d. Podgorica (u daljem tekstu: Crnogorski Telekom)
- One Crna Gora d.o.o. Podgorica (u daljem tekstu: One)
- Telemach d.o.o. Podgorica (u daljem tekstu: Telemach)

S tim u vezi, u nastavku teksta je dat pregled komentara, mišljenja i sugestija na Nacrt predmetnog Pravilnika i odgovori Agencije na iste. S obzirom da se dostavljeni komentari, mišljenja i sugestije odnose na ukupno 4 odredbe nacrta Pravilnika, te da su u odnosu na neke odredbe komentari i sugestije sva tri operatora slične, pregled komentara i odgovora Agencije na iste, dat je prema redosljedu odredbi nacrta Pravilnika koje su bile predmet komentara.

Član 2 stav 5 nacrta Pravilnika:

- **Komentar One-a:**

Članom 2 stav 5 predviđeno je da operator omogući krajnjim korisnicima pretragu imenika nezavisno od upotrebe dijakritičkih znakova.
Smatramo da predložena dopuna (koja nije definisana Zakonom o elektronskim komunikacijama) je nepotrebno opterećenje za operatore i da treba da bude izostavljeno iz predmetnog Pravilnika kao obaveza (eventualno da bude stavljeno kao opcija koju operator može da pruži). Naime, ako operatori već imaju obavezu da prikupljaju podatke o registraciji korisnika na način kako piše u njihovim identifikacionim dokumentima (sa slovima č,ć,š,đ,ž) zašto bi omogućavali pretragu koja ne uključuje te karaktere. Svaka kompjuterska tastatura i mobilni telefon posjeduje opciju sa odabirom jezika i smatramo da to ne ometa njegovu mogućnost pretrage imenika. Operatori svakako treba da naglase na svojim sajtovima da je obaveza unošenja dijakritičkih znakova obavezna, što će korisniku jasno staviti do znanja šta treba da unese da bi dobio potrebne informacije. Dodatno ističemo da implementacija predložene dopune bi iziskivala vrijeme duže od predviđenih 3 mjeseca koliko je predloženo za implementaciju ovog imenika.

- **Odgovor Agencije:**

Cijeneći razloge date u komentaru One, Agencija će izmijeniti član 5 Pravilnika tako što će se umjesto roka od 3 mjeseca koji je dat u nacrtu Pravilnika, Pravilnikom propisati rok od 6 mjeseci u kojem su operatori dužni da usklade svoje poslovanje sa odredbama ovog Pravilnika.

Član 2 stav 7 nacrta Pravilnika:

- **Komentar One-a:**

Članom 2 stav 7 predviđena je obaveza operatora da operatoru koji pruža uslugu univerzalnog imenika i univerzalne službe informacija, dostavi izmijenjene podatke o krajnjim korisnicima u roku od dva dana nakon što je došlo do promjene istih.
Ovim stavom se definiše rok koji je kraći od roka predviđenog članom 46 stav 3 Zakona o elektronskim komunikacijama (u daljem tekstu: ZEK). Imajući u vidu da podzakonski akti ne bi trebalo da mijenjaju prava i obaveze definisane ZEK-om, smatramo da predmetni rok treba da bude 7 dana tj. izjednačen sa odredbama ZEK-a. Inače rok od 7 dana je već implementiran u praksi i već godina funkcioniše bez bilo kakvih izazova. Ističemo da važećim ZEK-om sva fizička lica po automatizmu ne ulaze u imenik već moraju za to eksplicitno da daju saglasnost, što će dovesti svakako do smanjenja obima imenika, tj. znatno manjeg broja novih brojeva koji će biti dio imenika.

- **Komentar Telemach-a:**

Napomena Agencije: Iako se u komentarima Telemach-a navodi član 3 stav 7 nacrta Pravilnika, prema sadržini dostavljenog komentara konstatovano je da je ovo tehnička greška i da se komentar odnosi na člana 2 stav 7 nacrta Pravilnika. U daljem tekstu je integralno prenijet komentar Telemach-a.
U odredbi čl.3 st. 7 Nacrta pravilnika predlaže se da je operator dužan da „operatoru koji pruža uslugu univerzalnog imenika i univerzalne službe informacija dostavi izmijenjene podatke o krajnjim

korisnicima u roku od dva dana nakon što je došlo do promjene istih." Predloženi rok od dva dana je isuviše kratak i nije jasno zbog čega isti nije u skladu sa rokovima predviđenim u čl. 46 st.3 i 4 ZEK-a kojima je propisano da operator podatke o korisniku dostavlja operatoru Univerzalnog imenika u roku od sedam dana od dana obezbjeđivanja priključka. Dodatno, odredbom čl.46 st.6 ZEK-a propisano je da podatke u univerzalnom imeniku operator koji pruža uslugu univerzalnog imenika i univerzalne službe informacija dužan da ažurira jednom u sedam dana. S toga, postavlja se pitanje cilja koji se želi nametnuti ovako kratkim rokom ako operator univerzalnog imenika shodno zakonskoj obavezi ima tri puta duži rok da ažurira podatke. Zbog toga predlažemo da rok za dostavljanje izmijenjenih podataka takođe treba da iznosi sedam dana.

- **Komentar Crnogorskog Telekoma:**

Napomena Agencije: Iako se u komentarima Crnogorskog Telekoma navodi član 3 stav 7 nacrta Pravilnika, prema sadržini dostavljenog komentara konstatovano je da je ovo tehnička greška i da se komentar odnosi na člana 2 stav 7 nacrta Pravilnika. U daljem tekstu je integralno prenijet komentar Crnogorskog Telekoma.

Odredbom člana 3 st. (7) Nacrta pravilnika definisano je da je operator dužan da,, operatoru koji pruža uslugu univerzalnog imenika i univerzalne službe informacija dostavi izmijenjene podatke o krajnjim korisnicima u roku od dva dana nakon što je došlo do promjene istih". Smatramo da je ovo prekratak rok ako se uzme u obzir odredba člana 46 st 3 i 4 Zakona o elektronskim komunikacijama kojima je propisano da operator podatke o korisniku dostavlja operatoru Univerzalnog imenika i univerzalne službe informacija u roku od sedam dana od dana obezbjeđivanja priključka.
Smatramo da i rok iz člana 3 st 7 Pravilnika treba da bude sedam dana.

- **Odgovor Agencije na komentare One, Telemach-a i Crnogorskog Telekoma**

Sva tri operatora su dali iste komentare i sugestije na član 2 stav 7 nacrta Pravilnika. Iako se, kako je već napomenuto, u komentarima Telemach-a i Crnogorskog Telekoma obrazlažu primjedbe na član 3 stav 7 nacrta Pravilnika, iz sadržine komentara konstatovano je da se njihove primjedbe odnose na član 2 stav 7 nacrta Pravilnika, jer se predlaže da se rok od 2 dana propisan članom 2 stav 7 nacrta Pravilnika produži na 7 dana.
Treba napomenuti da se sva tri operatora u svojim komentarima pozivaju na odredbe člana 46 Zakona o elektronskim komunikacijama (u daljem tekstu: Zakon) kojim su propisane obaveze operatora univerzalnog imenika, a pravni osnov za donošenje predmetnog Pravilnika je član 150 stav 6 Zakona kojim je Agencija ovlašćena da propisuje bliži način uspostavljanja javnog imenika i službe davanja informacija od strane operatora, pa time i obaveze operatora prema operatoru univerzalnog imenika. Rok od 7 dana iz člana 46 stav 4 Zakona, koji se pominje u komentarima, se odnosi na dostavljanje svih obaveznih podataka o krajnjim korisnicima koje sadrži univerzalni imenik, a koji su propisani u članu 46 stav 1 Zakona. Propisujući u članu 2 stav 7 nacrta Pravilnika rok od 2 dana za dostavu izmijenjenih podataka o krajnjim korisnicima, Agencija je imala u vidu da se ovdje radi o manjem obimu podataka od onih koji su propisani članom 46 stav 1 Zakona, jer se radi samo o izmjeni pojedinih od već unešenih obaveznih podataka. Imajući u vidu navedeno, predlog operatora za izmjenu člana 2 stav 7 Pravilnika, na način da se rok od 2 dana propisan članom 2 stav 7 nacrta Pravilnika produži na 7 dana se ne prihvata.

Član 2 stav 8 nacrta Pravilnika:

- **Komentar One:**

Članom 2 stav 8 predviđa obavezu operatora univerzalnog imenika da, u roku od dva radna dana od dana dostavljanja izmijenjenih podataka o korisniku iz prethodnog stava, izvrši odgovarajuće izmjene u univerzalnom imeniku.
U skladu sa komentarom datim za član 2 stav 7, smatramo da ovaj stav treba usaglasiti sa članom 46 stav 4 ZEK-a i definisati ovaj rok na 7 dana.

- **Komentar Crnogorskog Telekoma:**

Napomena Agencije: Iako se u komentarima Crnogorskog Telekoma navodi član 3 stav 8 nacrta Pravilnika, prema sadržini dostavljenog komentara konstatovano je da je ovo tehnička greška i da se komentar odnosi na člana 2 stav 8 nacrta Pravilnika. U daljem tekstu je integralno prenijet komentar Crnogorskog Telekoma.

Odredbom člana 3 st 8 Nacrta Pravilnika definisano je sljedeće: „Operator univerzalnog imenika dužan je da, u roku od dva radna dana od dana dostavljanja izmijenjenih podataka o korisniku iz prethodnog stava, izvrši odgovarajuće izmjene u univerzalnom imeniku".
Cijenimo da i ovaj rok treba usaglasiti sa rokom koji je definisan odredbom člana 46 stav 6 Zakona o elektronskim komunikacijama koji definiše da Operator univerzalnog imenika, odnosno univerzalne službe informacija dužan da podatke u univerzalnom imeniku ažurira najmanje jednom u sedam dana. Stoga, rok definisan odredbom člana 3 stav 8 Nacrta pravilnika takođe treba biti sedam dana, umjesto dva dana kako je sada definisanom u ovom aktu.

- **Odgovor Agencije na komentare One i Crnogorskog Telekoma:**

U odgovoru Agencije na komentare na član 2 stav 7 nacrta Pravilnika već je napomenuto da je pravni osnov za donošenje predmetnog Pravilnika član 150 stav 6 Zakona kojim je Agencija ovlašćena da propisuje bliži način uspostavljanja javnog imenika i službe davanja informacija od strane operatora, među kojima je i operator univerzalne usluge. Pored toga, stav 8 člana 2 nacrta Pravilnika, nije, kako navode operatori, neusklađen sa članom 46 stav 4 Zakona, jer je pomenutom odredbom Zakona propisan rok od "**najmanje jednom u sedam dana**" iz čega jasno proizilazi da Zakon propisuje minimum obaveze operatora, te da se ažuriranje imenika može vršiti i češće nego jednom u sedam dana. Pored navedenog, treba istaći da bi eventualno prihvatanje sugestija operatora na stav 8 člana 2 nacrta Pravilnika i njihovih prethodnih sugestija na stav 7 istog člana (7 dana za dostavljanje izmijenjenih podataka o krajnjim korisnicima operatoru univerzalnog imenika + 7 dana za izmjenu podataka u univerzalnom imeniku =14 dana) u praksi upravo dovelo do situacije da se imenik ažurira u roku suprotnom članu 46 stav 4 Zakona, a na koji se operatori pozivaju obrazlažući svoje sugestije. Agencija je propisivanjem istog roka od 2 dana u stavu 7 i u stavu 8 člana 2 nacrta Pravilnika, vodila računa o srazmjernosti obaveza operatora univerzalnog imenika i ostalih operatora, kada je u pitanju ažuriranje podataka o krajnjim korisnicima u univerzalnom imeniku. Imajući u vidu navedeno, predlog operatora za izmjenu člana 2 stav 8 Pravilnika, na način da se rok od 2 dana propisan članom 2 stav 8 nacrta Pravilnika produži na 7 dana se ne prihvata.

Član 4 nacrta Pravilnika:

- **Komentar Telemacha-a:**

Na kraju teksta čl.4 st. 1 tačka a) dopuniti sa riječima: „i ukoliko operator pruža ovu vrstu usluge." Smatramo da je navedena dopuna neophodna kako bi se izbjegla moguća dvojaka tumačenja ove norme, jer ista može uputiti (vjerujemo) na pogrešan zaključak da mogućnost slanja tekstualnih poruka u cilju pretrage imenika treba da omogući i operator koji ovu uslugu ne pruža, pa će navedenom dopunom biti jasno da je ova obaveza postavljena alternativno u odnosu na mogućnosti operatora.

- **Komentar Crnogorskog Telekoma:**

Odredbom Člana 4 Nacrta pravilnika su u stavu (1) definisana dva načina davanja informacija o brojevima korisnika. Smatramo da ovo trebaju biti alternativni načini tj. da operator može izabrati koji od dva načina će primijeniti, te stoga predlažemo da se na kraju teksta koji predstavlja tačku a. stava (I) doda riječ "ili. Operatorima koji nijesu određeni za operatore univerzalnog imenika i univerzalne službe informacija treba biti ostavljena mogućnost da primijene rješenje koje najviše odgovara njihovoj poslovnoj politici ali i potrebama krajnjih korisnika. Budući da u Crnoj Gori postoji operator univerzalnog imenika i univerzalne službe informacija na čije cijene usluga uticaj ima i Agencija, kao i da krajnji korisnici pozivom kratkog koda 1180, koji je Planom numeracije određen za tu svrhu, mogu dobiti broj svih korisnika u Crnoj Gori bilo koju mrežu da koriste (naravno ako su dozvolili da se njihovi podaci nalaze u imeniku), jasno je da je to mnogo povoljnije rješenje za krajnje korisnike i da taj servis na pravi način zadovoljava potrebe krajnjih korisnika, kako u pogledu dostupnosti podataka tako i pristupačnosti cijena servisa. Kada se uzme u obzir da svi operatori već imaju imenik dostupan na svojim internet stranicama preko koga krajnji korisnik može dobiti broj korisnika pretragom po imenu i prezimenu i korisničkom broju, smatramo da je nepotrebno da svi operatori imaju i dodatnu obavezu službe informacija tj. treba im biti ostavljeno da sami odluče da li će taj servis pružati ili ne.

- **Komentar ONE:**

Članom 4 stav 1 su predviđeni načini pretrage imenika, gdje se kao opcije navode: pozivanje kratkog koda ili slanje SMS-a kao i putem internet stranice operatora.
Imajući u vidu da usluga pozivanja imenika iz godine u godinu je sve manje tražena, da korisnici imaju opciju da preko internet strane svakog operatora dobiju potrebnu informaciju bez bilo kakvog čekanja i troška kao i da postoji univerzalna služba informacija koja ima sjedinjenu cjelokupnu bazu imenika svih operatora, smatramo da bi bilo opravdano da se operatorima da opcija da biraju između navedenih načina kako žele da pružaju informacije iz imenika. Dodatno, operatorima umjesto SMS-a može da bude data mogućnost (ako žele i mogu) da ovu informaciju pružaju kroz svoju aplikaciju ili drugi način *koji smatraju da je adekvatan.*

- **Odgovor Agencije na komentare Telemach-a, Crnogorskog Telekoma i One:**

Vezano za komentar Telemach-a stav Agencije je da nema potrebe za predloženim izmjenama člana 4, s obzirom da Agencija ne može insistirati na ispunjenju ove obaveze od operatora koji ne pružaju ovu vrstu usluge, a posebno imajući u vidu da je članom 1 nacrta Pravilnika data definicija operatora koji su u obavezi da primijene Pravilnik. Imajući u vidu navedeno, sugestija data u komentaru se ne prihvata.

Vezano za komentare Crnogorskog Telekoma i One-a napominje se da je način davanja informacija o brojevima krajnjih korisnika, propisan članom 4 stav 1 tačka a) nacrta Pravilnika obavezan način davanja informacija, a shodno članu 150 stav 4 Zakona, kojim je propisano da su operatori "dužni da podatke iz imenika učine lako dostupnim svim krajnjim korisnicima preko javno dostupne službe informacija, **putem telefonskog poziva ili SMS**". Eventualnim prihvatanjem predloga Crnogorskog Telekoma i One, da načini davanja informacija propisani članom 4 stav 1 tačka a) i tačka b) budu opcioni, omogućilo bi se da se pojedini operatori opredijele samo za davanje informacija o brojevim krajnjih korisnika pristupom internet stranici operatora što je suprotno citiranoj odredbi člana 150 stav 4 Zakona. Inače, način davanja informacija propisan članom 4 stav 1 tačka b) nacrta Pravilnika operatori već primjenjuju u praksi, tako da ovim Agencija ne nameće operatorima novu obavezu u vidu uspostavljanja novog načina davanja informacija o brojevim krajnjih korisnika. Pored obaveznog zakonskog načina davanja informacija koji je formulisan u članu 4 stav 1 tačka a), formulacijom iz tačke b) Agencija je samo sprovodila svoju zakonsku obavezu propisanu članom 150 stav 6 Zakona, a to je da propiše bliži način uspostavljanja službe davanja informacija o brojevim krajnjih korisnika. Imajući u vidu navedeno predlog za izmjenu člana 4 se ne prihvata.

Predsjednik Savjeta

Dr Milan B. Radulović, dipl.inž.el.